

۵. مراکز سرپناه شبانه

۵.۱. تعریف: مرکز سرپناه شبانه مکانی است که به منظور کاهش آسیب و برای اسکان موقت و شبانه معتادان با رفتار پرخطر و بی خانمان راه اندازی می شود.

۵.۲. شرایط فضا، محیط و تجهیزات مرکز سرپناه به شرح ذیل می باشد:

- ۱- مرکزی با حداقل ۱۲۰ متر مربع زیربنا در یک یا دو طبقه برای ۲۰ نفر
 - ۲- شرایط فیزیکی ساختمان حداقل در حد شرایط ساختمانهای محلی باشد.
 - ۳- حداقل یک دوش برای استحمام با رعایت ضوابط بهداشتی
 - ۴- حداقل یک سرویس بهداشتی با رعایت ضوابط بهداشتی
 - ۵- حداقل یک اتاق جهت جلسات و کلاسهای آموزشی و مشاوره ای
 - ۶- محلی برای آشپزخانه با رعایت ضوابط بهداشتی
 - ۷- آب سالم و بهداشتی
 - ۸- یخچال یک دستگاه
 - ۹- اجاق گاز یک دستگاه
 - ۱۰- تلویزیون
 - ۱۱- تأمین وسایل سرمایش و گرمایش مناسب
 - ۱۲- صندوقی به تعداد مورد نیاز
 - ۱۳- حداقل یک خط تلفن ثابت
 - ۱۴- تختخواب به تعداد کافی
 - ۱۵- ماشین لباسشویی
 - ۱۶- کمد برای هر مراجع
 - ۱۷- جعبه کمکهای اولیه
 - ۱۸- کپسول اطفای حریق
- تبصره:** لازم به ذکر است حداقل ظرفیت مرکز جهت پذیرش افراد ۲۰ نفر می باشد و حداکثر ظرفیت پذیرش به ازای ۱۵۰ متر مربع زیربنا ۳۰ نفر می باشد.

۵,۳. تعداد، شرایط و وظایف پرسنل مرکز سرپناه شبانه به شرح ذیل می باشد:

الف) حداقل پرسنل مورد نیاز:

- ۱) مسئول مرکز یک نفر (تمام وقت)
- ۲) فرد مسئول ارائه خدمات بهداشتی اولیه یک نفر (تمام وقت)
- ۳) افراد داوطلب (خودیار) دو نفر (تمام وقت)

ب) شرایط و ویژگیها:

- ۱) از نظر جنسیتی باید پرسنل هم جنس با مراجعین انتخاب شوند.
- ۲) مسئول مرکز حداقل دارای تحصیلات دیپلم باشد.
- ۳) فردی که به عنوان ارائه دهنده خدمات بهداشتی اولیه در مرکز فعالیت خواهد کرد باید حداقل دارای تحصیلات دیپلم باشد و دوره کمکهای اولیه و خدمات کاهش آسیب را گذرانده باشد.
- ۴) مددیار باید دارای تحصیلات حداقل سوم راهنمایی باشد و دوره های آموزشی خدمات کاهش آسیب را گذرانده باشد.

ج) شرح وظایف:

ج-۱) مسئول مرکز:

- ۱) نظارت بر کلیه فعالیت ها و کیفیت انجام خدمات در مرکز
- ۲) ارائه گزارش فعالیت های مرکز به بهزیستی شهرستان به طور مداوم
- ۳) ارجاع و کمک به فراهم شدن زمینه بازگشت مصرف کنندگان مواد بی خانمان به خانواده و جامعه

ج-۲) مسئول ارائه خدمات بهداشتی اولیه:

- ۱) پذیرش افراد مراجعه کننده به مرکز (طبق فرم مخصوص پذیرش، فرم شماره ۳)
- ۲) ارائه سوزن و سرنگ، کاندوم و سایر اقلام بهداشتی
- ۳) اجرای کلاسهای آموزشی در زمینه کاهش آسیب
- ۴) ارجاع به مراکز بهداشتی (طبق فرم مخصوص ارجاع)
- ۵) ارجاع به مراکز اورژانس (طبق فرم مخصوص ارجاع)
- ۶) ثبت اطلاعات آمار مرکز

۵,۴. خدمات مراکز سرپناه شبانه به شرح ذیل می باشد:

- ۱- توزیع یک وعده شام و صبحانه ساده
- ۲- تأمین محل خواب (هراطاق ۱۲ متری حداکثر ۴ تخت داشته باشد، حتماً تخت ها یک طبقه و بین آنها فاصله باشد)
- ۳- تأمین امکانات برای استحمام
- ۴- تأمین پوشاک (۲ دست در سال، زمستانی و تابستانی)
- ۵- تأمین ملحفه (به ازای هر نفر جدید باید تعویض گردد)

- ۶- ارجاع به مراکز اورژانس در صورت لزوم
 - ۷- ارجاع به مراکز بهداشتی طبق فرم شماره ۵ (پیوست)
 - ۸- اجرای کلاسهای آموزشی در زمینه کاهش آسیب
 - ۹- انجام فعالیت هایی جهت ارتباط با مراکز گذری و تیم های سیار و ارجاع به سیستم های درمانی و حمایتی و در صورت امکان مذاکره با خانواده ی سایر افراد مهم جهت بازگشت فرد به شرایط بهتر
 - ۱۰- ارایه سوزن و سرنگ، کاندوم و سایر اقلام بهداشتی
- تبصره: مرکز باید گزارش عملکرد خود را در زمینه کاهش آسیب (سرنگ و سوزن) طبق فرم شماره ۴ به بهزیستی شهرستان ارسال نماید.

مقررات عمومی مراکز سرپناه شبانه:

- ۱- مراجع به صورت داوطلبانه مراجعه نمایند.
- ۲- مراجع از طرف مراکز گذری، تیم های سیاری و یا مراکز درمان سرپایی معرفی شود.
- ۳- جهت مراجعین فرم پذیرش تکمیل شود.
- ۴- ساعت کار مرکز حداقل ۱۲ ساعت در شبانه روز می باشد.
- ۵- ساعت ورود، زمان تاریک شدن هوا و زمان خروج از مرکز ۱۲ ساعت بعد از آن می باشد است. در فصول سرد سال در مناطق سردسیر و در فصول گرم در مناطق گرمسیر می توان ساعت کار را افزایش داد.
- ۶- اگر مراجعی سابقه نقض قانون در مرکز داشته باشد با اخذ تعهد که فرم آن به پیوست آمده است (فرم شماره ۳)، امکان پذیرش برای یک نوبت دیگر وجود دارد.
- ۷- هرگونه پرخاشگری، اعمال خشونت آمیز، مصرف یا خرید و فروش مواد یا مبادرت به اعمال جنسی در مرکز ممنوع بوده و متخلفین از مرکز اخراج خواهند شد.